

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 20P/194/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512212532
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Križáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2012:1512212532.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V, v konaní vedenom sudkyňou Mgr. Annou Križákovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti D., Y. K., nar. XX.XX.XXXX a R. Y., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom Q.. F. XX, U., zastúpené kolíznym opatrovníkom - Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, deti matky: O. G. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, U. - N. a otca: J. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., X. XX, okres D. Y., v konaní o návrhu otca na zmenu zverenia, takto

rozhodol:

Súd návrh otca **z a m i e t a** .

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 01.06.2012 otec maloletých detí D. žiadal o ich zverenie do jeho osobnej starostlivosti, s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú oprávnení obaja rodičia, matka bude zaviazaná prispievať na výživu maloletých detí po 50 eur mesačne a súčasne bude upravený styk matky s maloletými deťmi každý párný kalendárny týždeň v čase od piatka od 18.00 hod do nedele do 18.00 hod, každý rok od 25.12. od 11.00 hod do 30.12. do 20.00 hod a od Veľkonočného piatka od 09.00 hod do soboty pred Veľkonočnou nedeľou do 20.00 hod a každý rok od 15.07. od 10.00 hod do 15.08. do 18.00 hod.. Nakoľko v predmetnej veci došlo k úprave rodičovských práv a povinností naposledy rozsudkom V č.k. 42C 161/2010-114 zo dňa 22.06.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co 386/2010-142 zo dňa 09.12.2011, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov, súd podľa jeho obsahu posudzoval návrh ako návrh otca na zmenu zverenia maloletých detí.

Návrh bol odôvodnený s poukazom na ust. § 25 ods. 4 zák. č. 36/2005 Z.z. opakovaným bezdôvodným a zámerným neumožňovaním styku s maloletými deťmi po tom, čo mu bol v poslednom rozhodnutí upravený na každý párný kalendárny týždeň v čase od piatku od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod, každý rok dňa 24.12. od 10.00 do 20.00, každý párný rok v čase od Veľkonočnej nedele od 10.00 hod do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod a každý rok v čase od 01.08. od 10.00 hod do 10.08. do 18.00 hod. Podľa tvrdenia otca matka detí tento rozsudok nikdy nerespektovala a nepripravovala maloleté deti na riadny styk s otcom. Deťom v čase, keď sa mal uskutočniť styk pripravila bohatý program a odpúťavala ich pozornosť od otca. Maloleté deti v čase určenom súdom pre styk s otcom často navštevovali rôzne európske krajiny (Rakúsko, Maďarsko, Francúzsko, Nemecko), najmä zábavné a rekreačné centrá, hotely a kiná, matkiných známych, kamarátky a rôzne podujatia v Bratislave a okolí. Cez týždeň od pondelka do piatka po príchode zo školy do N. asi polovicu nepárnych víkendov trávili v N., väčšinou na ulici bez prítomnosti matky. Matka v snahe neumožniť otcovi styk s maloletými deťmi pritom zanedbala povinnosť sústavnej a dôslednej starostlivosti o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých. Jej konanie vyústilo do nezvládnuteľného správania maloletej Y., ktorá väčšinu svojho voľného času

trávila na ulici v N., kde sa naučila od miestnych maloletých a dospievajúcich vulgárne nadávať, získala drsné a výbušné správanie a ako sa mu osobne priznala, naučila aj fajčiť a fetovať. Maloletý R. sa viezol popri Y. a je úlohou psychológov, aby zistili, ako sa toto zanedbávanie rodičovských povinností matky prejavilo na výchove, zdraví a správaní maloletých. Do priamej súvislosti so zanedbanou a nesprávnou výchovou zo strany matky okrem správania Y. otec dal aj R. uzatváranie sa do seba, negatívne zmeny v jeho správaní a nechť do jedla. Matkin spôsob života svedčí o tom, že deťom poskytovala finančne náročné programy zamerané na kritický konzum individualistické prijímanie pôžitkov len aby zabránila styku maloletých s otcom a takto sa pre deti snažila byť prítiažlivejšia. Otcovi neumožnila ani uplatniť jeho zákonné právo vychovávať ich deti v zhode s jeho náboženským a filozofickým presvedčením (evanjelické a.v., humanistické, environmentalistické). Dlhodobo v deťoch pestovala umelý strach z otca neumožnením styku, vyfabrikovanými nepravdivými verbálnymi opismi jeho osoby v prítomnosti detí a neustálymi manipuláciami časového a priestorového stretávania sa s otcom a zároveň negatívnym jednostranným pôsobením na detskú psychiku. Napríklad v auguste 2011 otcovi ponúkla vziať si deti na dva týždne, ale ako náhle prišiel R., začala mu telefonovať a lákať ho, že už má pre neho program na víkend, ktorý bude veľmi zábavný, zaujímavý a dobrý. Týmto protiprávnym a účelovým konaním používajúcim manipuláciu a ovplyvňovanie, spôsobovala postupné, čiastočné odcudzovanie maloletých od otca. Zneužívala Y. osobnostné charakteristiky, slabo diferencovanú emocionalitu a hyperkinetickú poruchu osobnosti na dosiahnutie svojho zištného cieľa vysťahovať sa s deťmi do Kanady, na čom pracovala minimálne od r. 2011, resp. kalkulovala s tým už od r. 2006, kedy deťmi zapísala do U. J. školy v D.. Pre ešte intenzívnejšie mentálne ovplyvňovanie detí na vysťahovanie do Kanady využila incident medzi Y. a jeho priateľkou D. z mája 2011, pri ktorom sa Y. vyhrážala zabitím najmladšieho brata Y.. V lete 2011 vycestovala s deťmi na mesiac do Kanady bez predošlého oznámenia otcovi, obdobne ako počas vianočných sviatkov 2011. S poukazom na ust. § 37 ods. 1 Zákona o rodine podal otec podnet na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave na prešetrenie nevhodného správania sa detí, nakoľko Y. sa mu osobne priznala, že už fetovala a fajčila a neraz mu povedala, čo potvrdil R., že mame kradne peniaze a niekedy ju matka musí hľadať neskoro večer v uliciach a parkoch N.. Pri zverení detí do jeho osobnej starostlivosti otec deklaroval, že bude rešpektované právo maloletých na zachovanie a rozvíjanie ich vzťahu s matkou formou neobmedzeného styku, minimálne dvakrát mesačne počas dvoch víkendov. Deťom podľa vlastného názoru poskytuje stabilitu výchovného prostredia aj tým, že sa neustále nesťahuje z miesta na miesto a tak ich zbytočne netraumatizuje. Tiež by deťom nikdy nezaťažoval ich krehkú psychiku a emocionalitu tým, že by ich chcel odlúčiť od matky vysťahovaním do cudziny. Deti sú už aj tak nesmierne zaťažované tým, že ich odmietli ich biologickí rodičia. Y. sa dokonca vyjadrila tak, že v tejto rodine to nie je normálne, keď má tri matky - biologickú, adoptívnu a otcovu novú partnerku. Y. nesmierne túži po rodine, čo vyjadrila aj svojim komentárom pri spoločnej návšteve kolotočov, že vtedy boli ako rodina.

Matka s návrhom nesúhlasila a žiadala ho ako nedôvodný zamietnuť. Dôkazmi nepodložené obvinenia, resp. útoky otca na svoju adresu ohľadom pochybení vo výchove označila za osočovanie a jeho fantazijné výmysly, vyplývajúce z jeho diagnostikovanej poruchy osobnosti. Vo svojom vyjadrení prostredníctvom svojej právnej zástupkyne okrem iného uviedla, že styk otca s deťmi vždy z vlastnej vôle podporovala a sama ho iniciovala a to napriek tomu, že otec opakovane zadržavala maloletého R. a nevrátil ho aj po dobu niekoľkých týždňov. Naopak otec nie vždy využíval súdom určený čas. Po deti neprišiel už v piatok, ale sporadicky častejšie prišiel v sobotu doobeda. Matka mu vždy ústretovo vyhovelá a deti odovzdala podľa toho, kedy prišiel. Nikdy sa nestalo, že by sa styk neuskutočnil z dôvodu prekážky na strane matky. Podporovala a stále podporuje aj myšlienku, aby sa deti zbližili s jeho biologickým synom Y.. Aj reakcia Y., pre ktorú má zakázané chodiť do Blažova, bola podľa jej vyjadrenia iba vzdor, ktorým chcela na seba upútať, nakoľko sa tam cítila frustrovaná. Pokiaľ po deti prišla skôr, bolo to na ich žiadosť. Odchod do Kanady na Vianoce 2011 otcovi oznámila vopred, s čím súhlasil. Po návrate otca pozvala na návštevu k sebe, aby mohol byť s oboma deťmi, keďže to už bolo v čase, kedy mala Y. zakázané prísť do domácnosti navrhovateľa. Boli spolu s deťmi na klzisku, avšak krátko, keďže sa otec pri páde zranil. O letnom pobyte v Kanade v r. 2011, návrat z ktorej zasahoval do času styku otca s deťmi informovala tak kolízneho opatrovníka ako aj otca s tým, že si môže po návrate deti prevziať v čase, ktorý si sám určí ako náhradný termín. Otec si však poštovou zásielku s oznamom neprezval. Po návrate si deti 10 dní, ktoré mali počas prázdnin stráviť s otcom podelili na polovicu, s čím otec súhlasil. Ostatné dni styku si matka zaznamenávala písomne, keďže od začiatku roka 2011 dochádzalo k hádkam medzi navrhovateľom a jeho blízkymi v čase návštev detí v domácnosti otca. Od augusta dochádzalo ku konfliktným situáciám najmä s dcérou Y. a otcovou partnerkou. Deti sú v rodine

otca vystavené súťaživosti o priazeň otca, ktorý vždy prejavoval väčšiu náklonnosť k pokojnejšiemu R., pričom Y. bola vždy vystavená atakom celej rodiny, vrátane starej matky zo strany otca. Konflikty v lete 2011 prerástli do stavu, kedy Y. po dobu jedného roka nemôže ísť do domácnosti otca, príslub čoho si od otca vyžiadala jeho partnerka. R. k otcovi nechce ísť, keďže sa bojí, že ho otec nevráti. Reakcia Y., pre ktorú má zakázané chodiť do rodiny otca (vyhrážala sa zabitím mal. Y.) vznikla podľa jej vyjadrenia zo vzdoru, ktorým chcela na seba upútať, nakoľko ťažko niesla skutočnosť, že vždy keď prišla k otcovi, jeho partnerka odišla do svojej pôvodnej rodiny. Y. trpela ponížením, že je to kvôli jej príchodu do rodiny. Po obvinení otca z toho, že Y. má podľa jej priznania fajčiť a fetovať a fajčiť má aj maloletý R. sa matka rozhodla podrobiť deti vyšetreniu na prítomnosť toxických látok v Centre pre liečbu drogových závislostí v Bratislave na Hraničnej č. 2 a to s negatívnym výsledkom. Y. nevedela, čo je to droga a R. sa vyjadril, že nefajčil a ani nechce, pretože to smrdí. Deťom povedala, že sa podrobili vyšetreniu v dôsledku obvinenia otca na súde, čo ich šokovali a ťažko to prežívali a pociťovali to ako poníženie. Y. sa dokonca hanbila vyjsť na ulicu medzi kamarátov, pretože sa bála, že sa s ňou prestanú kamarátiť, keď sa dozvedela, že otec zaslal oznámenie s takýmto obvinením, a to aj voči jej kamarátom, aj na obecný úrad v Rusovciach. Otec sa nezaujíma o starosti a radosti dcéry. Y. má poruchy správania, vrátane problémov s ovládaním svojej nálady, čo je podľa psychológov spôsobené tým, že bola adoptovaná v staršom veku a počas tehotenstva svojej matky bola vystavená vplyvu drog. Otec už počas spoločného života často na poruchy správania u Y. reagoval pre matku neakceptovateľnými spôsobmi - zamkol ju do skrine, dal pod studenú sprchu (na pojednávaní matka neskôr na námietky otca prostredníctvom tlmočnice spresnila, že otec chcel dcéru zamknúť, resp. dať pod studenú sprchu, čo mu však nedovolila). Y. svoje problémy kompenzovala hnevom a to najmä vtedy, keď sa cítila ohrozená, keď otec preferoval v prejavoch starostlivosti brata. Cítila, že ju nepreferuje, pretože nie je chlapec. Snažila sa predvádzať, aby sa otcovi zapáčila. Súrodenecký súboj o priazeň sa vytratil od leta 2011, odkedy nechodia do rodiny otca. Trpezlivým prístupom v starostlivosti a výchove maloletej Y. matka dosiahla, že Y. je vyrovnaná, individuálnym prístupom vo vzdelávaní zvláda učivo v škole a je všestranne aktívna, najmä v športe. Matka úzko spolupracuje so školou aj kolíznym opatrovníkom a od r. 2006 navštevuje psychologické poradenstvo Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave. Deti sa ako súrodenci ľúbia. Obe vnímajú chovanie otca (napr. obvinenie z fetovania a fajčenia) ako neprijateľné, vyvoláva v nich nedôveru. Niekedy sa ho boja a hovoria, že nevedia, čo od neho môžu čakať. Často sa pýtajú, či nie je chorý. Obe deti majú silné citové väzby na matku, u ktorej majú zabezpečenú stabilitu budúceho výchovného prostredia. Otec žije neusporiadane v spoločnej domácnosti s matkou svojho biologického dieťaťa, hoci to už aj poprel. Rodinné prostredie, ktoré navrhovateľ deťom ponúka je nehostinné, nevhodné pre osobnú starostlivosť o výchovu maloletých detí a nemôže byť pre ne prínosom. Od r. 2006 si otec neplnil ani základnú vyživovaciu povinnosť voči maloletým, ktoré bolo vymáhané až na základe exekúcie.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletých detí, výsluchom svedkýň F. D. a D. J. uskutočnenými v rámci konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 20P 57/2012, správami Úradu práce sociálnych vecí a rodiny zo šetrenia pomerov a výsluchu maloletých detí, vyjadrením Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, potvrdeniami zo Súkromnej spojenej školy U. Z. Y. v U., oboznámením sa s podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 25P 184/2008 a spisov tunajšieho súdu sp. zn. 42C 161/2010 a 20P 57/2012, ako aj ďalším na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom, pričom zistil nasledujúci skutkový stav veci:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P 184/2008-319 zo dňa 29.06.2009 boli obe deti D. zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať ich a spravovať ich majetok sú oprávnení obaja rodičia. Otcovi bola uložená povinnosť platiť na výživu mal. Y. K. mesačne sumou 70,- eur a na výživu mal. R. sumou 60,- eur. Zároveň bol upravený styk otca s maloletými deťmi a to na každý páry kalendárny týždeň v čase od 18.00 hod v piatok do 18.00 hod v nedeľu; každý rok v čase od 10.00 hod do 20.00 hod dňa 24.12., každý páry rok v čase od 10.00 hod vo Veľkonočnú nedeľu do 18.00 hod vo Veľkonočný pondelok a každý rok v čase od 10.00 hod dňa 01.08. do 18.00 hod dňa 10.08.. Súčasne bolo nariadené výchovné opatrenie, na základe ktorého bola rodičom a maloletým deťom uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave. Citované rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 04.01.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k. 11CoP 287/2009-423 zo dňa 01.12.2009. Manželstvo rodičov maloletých detí D. bolo následne rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 42C 161/2010-114 zo dňa 22.06.2010 v spojení s rozsudkom Krajského

súdu v Bratislave č.k. 9Co 386/2010-142 zo dňa 09.12.2010. V uvedenom rozhodnutí došlo aj k poslednej úprave rodičovských práv a povinností účastníkov voči ich maloletým deťom Y. K. a R. Y., totožnej, ako na čas do rozvodu. Rozhodnutie v časti zverenia bolo odôvodnené predovšetkým závermi znaleckého posudku PhDr. Jaroslavy Martínkovej č. 6/2009, ako aj s prihliadnutím na predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV upravujúce zverenie, rozsah vyživovacej povinnosti otca a jeho styk s maloletými deťmi na čas do rozvodu. Hoci otec namietal správnosť znaleckého posudku znalkyne PhDr. Jaroslavy Martínkovej, ktorý označil za neobjektívny a diagnosticky nesprávny a trval na nariadení kontrolného znaleckého posudku, tento jeho návrh bol zamietnutý, keď súd považoval posudok za objektívny, navyše vypracovaný s konzultantom - psychiatrom a ani z obsahu spisovaného materiálu, ani z obsahu posudku nemožno usudzovať na neobjektívnosť ustanovenej znalkyne. Podľa odvolacieho súdu znalkyňa vykonala podrobné psychologické vyšetrenie maloletých detí, rodičov, ako aj životnej družby odporcu a to na základe spoločnej interakcie maloletí detí spolu, maloletých detí s otcom ako aj detí s matkou. Závery znaleckého posudku boli obomi súdmi vyhodnotené ako presvedčivé. Vychádzajúc z charakteristík jednak maloletých detí ako tiež za charakteristík rodičov v znaleckom posudku súdy dospeli k záveru, že matka je väčšmi než otec spôsobilá na výkon osobnej starostlivosti o maloleté deti a teda deťom zabezpečiť priaznivejšie podmienky pre ich ďalší vývoj.

Z obsiahleho znaleckého posudku vyplýva, že obidve deti potrebujú čo najstabilnejšie citové a výchovné zázemie, na rozchod rodičov a zmenené podmienky v rodinnom prostredí sa, vzhľadom k objektívnym okolnostiam, musia adaptovať. Táto skutočnosť je pre ne vzhľadom na ich anamnézu a špecifiká citového vývinu značne zaťažujúca. Psychický stav oboch detí je nesporne poznačený dramatickou situáciou v rodičovských vzťahoch, od čoho rodičia deti nedokážu ochrániť. Mal. R. rieši svoj vnútorný diskomfort únikom do sveta fantázií, alebo sa snaží pragmaticky sám seba presvedčať, že všetko je v poriadku. Mal. Y. je dieťaťom bazálne problémovo stigmatizovaným svojou prenatálnou anamnézou, disproporcionálnou mentálnou výbavou, čo so sebou prináša neštandardné spôsoby správania, pričom toto všetko negatívne posilňuje zložité rodinné problémy. Maloletý R. má nepochybne k obom rodičom blízky vzťah a ťažko sa bude vyrovnávať s absenciou či už jedného alebo druhého. U maloletej Y., ak sa u nej vôbec dá hovoriť o emocionálnych vzťahových preferenciách, to bola matka presvedčivejším, stabilnejším a jasnejším spôsobom dávala najavo, že je tu pre ňu za každých okolností. Matka bola tá, ktorá dokázala deti v danej afektívne exponovanej situácii vecnejším spôsobom kotviť, nevyvolávať zbytočné dramatické situácie, nekonfrontovať deti v tej miere ako otec. Otec sa nedokázal konfrontovať so svojimi negatívnymi emóciami. V osobnostnej výbave matky znalkyňa psychologička ani konzultantka - psychiatricka, nenašli v žiadnom smere akcentovanú stigmatizáciu. Dokázala zvládať aj náročnejšie situácie s racionálnym nadhľadom, nenechala sa strhnúť k afektívnej interakcii, dokázala trpezlivo reagovať na afektívne prejavy detí, určovať im hranice a zaobchádzať s primeranou mierou tolerancie. Ani jedna z odborníkov nenašli u matky tendenciu k manipulácii detí vo vzťahu k otcovi v zmysle devastácie tohto vzťahu, či jeho znevažovania. V kontakte s deťmi matka jasne prejavovala svoj intenzívny pozitívny citový vzťah k nim, verbálne aj neverbálne, prejavovala schopnosť poskytovať im pocity bezpečia, nereagovať afektívne pri afektoch detí, tolerovať a určovať hranice pri poruchách správania Y.. Komunikovala s terapeutmi a odborníkmi, akceptovala ich pokyny a realizovala ich v dennej starostlivosti o deti. Na druhej strane je otec detí emočne labilný, s menej zrelou emotivitou a výraznou afinitou k afektívnemu správaniu takmer vo všetkých rovinách - partnerskej, rodičovskej aj sociálnej. Má sklon k manipulatívnej správaní. Konzultantka - psychiatricka zhrnula osobnostný obraz otca do historiónskej poruchy osobnosti a jedným z jeho problémov je jeho hostilný, útočný a miestami až nenávisťný postoj k matke detí, pričom svoju hyperkritickú produkciu na adresu matky nedokáže ovládnuť ani v prítomnosti detí, čo nemôže deťom prospieť, ani pokiaľ ide o ich psychickú pohodu, ani z hľadiska ich ďalšieho vývoja. U otca absentujú racionálne princípy, ktoré by mu dovoľovali efektívnym spôsobom zaobchádzať so svojou rodičovskou výbavou. Necháva sa uniesť svojimi vnútornými impulzmi a nedokáže v takýchto chvíľach pod vplyvom afektu dostatočne predvídať vplyv, ktorý to môže mať na typ dieťaťa, akým je R.. Takýto stav rodiča vyvoláva často u podobne disponovaných detí / zvýšená sugestibilita a ovplyviteľnosť/ len zneistenie a vyvedenie z miery navodzuje to v ňom pocity zodpovednosti za jeho stav s následnými pocitmi viny, pokiaľ by nevyhovelo jeho predstave. Egocentrizmus s náznakom narcistických prvkov, zaujatosť sebou samým a vlastnou optikou otcovi nedovoľujú, aby sa dokázal pozrieť na realitu s určitým nadhľadom. Znalkyňa u otca postrádala dôležitý reálny obraz o sebe, ktorý by mohol v budúcnosti predstavovať priestor na trpezlivejšie zvažovanie a najmä zohľadňovanie viac potrieb detí ako svojich bez pomoci odborníkov. Na druhej strane znalkyňa nespochybnila veľmi intenzívny a angažovaný vzťah otca k deťom, prioritne k R., ktorý je pre neho

nepochybne jednoduchším dieťaťom, zatiaľ čo u Y. si je vedomý komplikácií, ktoré by mohla vniesť do jeho života, aj keď to mal snahu argumentovať problémami v súrodeneckom vzťahu detí. Znalčka s ohľadom na vyburcovanosť afektov a rizikovú prezentáciu otca považovala za nevyhnutné, aby rodičia absolvovali rodičovskú terapiu, aby dokázali spolu s terapeutmi nájsť nástroje, ako fungovať v tejto exponovanej situácii vo vzťahu k deťom, aby ich čo najmenej poškodzovali svojimi vlastnými nevládnuteľnými emóciami a aby nedelegovali na deti rozhodovanie, ale aby oni boli tí, ktorí musia byť schopní preberať na seba zodpovednosť za niektoré voľby.

Hoci znalecký posudok bol vypracovaný v marci 2009, súd po oboznámení sa s okolnosťami prípadu a vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že pre účely predmetného konania napriek návrhu otca nie je potrebné vypracovávať nový znalecký posudok, keď od jeho vypracovania nedošlo k žiadnej podstatnej zmene, či už na strane rodičov, alebo maloletých detí. Znalčka spolu s konzultantkou vychádzala z hľadiska na vek rodičov z ich stabilnej osobnostnej výbavy a zohľadňovala aj perspektívy a to tak na strane rodičov ako aj detí. Na strane detí nedošlo k žiadnym podstatným zmenám, keď deti boli prevažne u matky už od r. 2006 a teda znalčka vychádzala z obdobného výchovného prostredia, ako je tomu dnes, pričom prejavy správania sa mal. Y. zostali v zásade nezmenené. S poukazom na uvedené skutočnosti a tiež z dôvodu hospodárnosti a rýchlosti konania súd návrh otca na nariadenie nového znaleckého dokazovania v tomto konaní zamietol.

Na návrh matky doručený tunajšiemu súdu dňa 15.02.2012 sa začalo konanie vo veci nehody rodičov o podstatnej veci týkajúcej sa maloletých detí, v ktorom matka žiadala o povolenie vystaňovania sa s maloletými deťmi do Kanady, ktorá je krajinou jej pôvodu. Konanie sa vedie na tunajšom súde pod sp. zn. 20P 57/2012. Pred otvorením prvého meritórneho pojednávania v danej veci otec založil do uvedeného súdneho spisu Podnet a žiadosť o prešetrenia užívania drog a cigariet u maloletých detí a prešetrenie psychickej a fyzickej kompetencie matky maloletých detí poskytovať riadnu starostlivosť o deti zo dňa 02.05.2012, ktorý adresoval Oddeleniu sociálnych vecí Miestneho úradu Bratislava - Petržalka. V tomto liste uviedol skutočnosti, ktorými následne odôvodnil aj návrh na zmenu zverenia a síce, že sa priamo od maloletej Y. dozvedel, že fetuje a fajčí a ukázala mu aj miesta, kde to robí aj s ostatnými mladistvými z N., pričom uviedla, že fajčil už aj maloletý R., ktorý mal v tom čase iba 7 rokov.

Zo správy zo šetrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave zo dňa 23.05.2012 súd zistil, že uvedeného dňa bolo realizované šetrenie u matky maloletých detí. Počas šetrenia bolo úradom zistené, že dom, ktorý matka s deťmi užíva, je udržiavaný v čistote a poriadku. Je zariadený účelne z hľadiska na potreby detí. Deti majú množstvo knižiek a hračiek. Každé dieťa má svoju izbu. R. sa stará o dve korytnačky. Súčasne bol PhDr. Putzovou vykonaný pohovor s maloletými deťmi, zameraný na výhrady otca, ktorý sa však uskutočnil za prítomnosti súdnej tlmočnice (v neprítomnosti matky), keďže deti hovoria po slovensky s problémami a nedisponujú potrebnou slovnou zásobou v Slovenčine. Deti uviedli, že 22.05.2012 (utorok) sa bez ohlásenia objavil pri dome ich otec. Napriek tomu, že mu povedali, že sa s ním nechcú stretnúť sa domáhal stretnutia s nimi a aby nemohli zavrieť vchod, dal nohu do dverí. Otec sa stále tvári, že o nič nejde, že sa nič nestalo, ale deti vedia, že klamal aj to nebola pravda o tých drogách a fajčení. Y. uviedla, že vlastne ani nevie, čo by sa dalo „drogovať“. Ona sa len raz pokúšala fajčiť s deťmi vonku, ale sa jej to hnusilo. R. fajčiť neskúšal. Y. uviedla, že nesprávne porozumela svojim kamarátom a myslela si, že výraz „fetovať“ je o sprejovaní, čo jej kamaráti robili. Ona do výtvoru urobila jednu čiarku. Kamaráti hovorili, že fetujú. A tak o tom aj hovorila s otcom. Uviedla tiež, že D., otcova priateľka povedala, že rok k nim nesmie ísť. Otec ju v U. nechce, lebo sa vraj zle správa. Keď sa niečo udeje, stále ju otec za všetko viní. A aj vtedy je vinná, keď sa spolu s bratom R. hádajú. Otec ju raz udrhel, pričom na otázku prečo to urobil povedal, že „len tak zo srandy“. Tiež ju na dve hodiny zamkol na povale, kde je špina a myši. Otec sa jej vlastne nevenuje, nerozpráva sa s ňou. Y. nechce, aby bol blízko nej, alebo aby sa jej čo len dotkol. Raz, keď bola vonku na bicykli, mama bola niekde s R., prišiel otec bez ohlásenia a chcel ju nikde zobrať, ale ona nechcela ísť. Otcovi nevadilo, že by sa mama bála, kde je a nezaujímal ho ani to, že mama by mala starosti. Y. uviedla, že k otcovi nechce chodiť chce ísť do Kanady, kde má veľa rodiny, ktorých má rada. Tam je šťastnejší život. R. uviedol, že s D., otcovou partnerkou, si nie veľmi dobre rozumie. Aj Y. k tomu uviedla, že D. sa veľmi zmenila, odkedy majú s otcom dieťa. Dovtedy bola iná. Naposledy sa s otcom videli v zime, kedy sa boli spolu korčuľovať. Vtedy bol on u nich. Vadí im, že otec príde bez ohlásenia. Y. uviedla, že sa nestalo, že by bola hladná preto, že nemá čo jesť. Otec jej kupoval jedlo, keď raz prišiel a bola vonku, pričom predtým nemala chuť raňajkovať.

Preto mu povedala, keď sa jej spýtal, či je hladná, že áno, pretože nejedla. Mama varí. Niekedy im kupuje hotové alebo polotovary. Mama im chystá desiatu a olovrant do školy. Keď potrebujú, mama sa s nimi učí, ale niekedy sa učia aj sami. Každý večer mama najprv s R. si pred spánkom číta. Keď R. zaspí, príde k nej a číta si aj s ňou. Mama je super.

Výsledok šetrenia bol otcovi oznámený listom - odpoveďou na podnet zo dňa 06.06.2012, v ktorom mu bolo súčasne oznámené, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nezistil žiadne nedostatky ktoré by svedčili v prospech otcových podozrení a výhrad. Podmienky pre riadny vývin detí a úroveň starostlivosti a výchovy v podmienkach domácnosti matky sú plnohodnotne zabezpečené. Od pracovníčky sociálneho úseku na Miestnom úrade Bratislava - Rusovce získali informácie, ktoré nepotvrdili obavy otca o zdravý vývin jeho detí.

Z potvrdení MUDr. J., všeobecnej lekárky pre deti a dorast zo dňa 12.06.2012 bolo zistené, že mal. R. je v jej starostlivosti od 15. dňa po jeho narodení. Ide o dieťa z nesledovanej gravidity u matky s abusom drog v anamnéze, následne s hyperexcitačným syndrómom, čo vyžadovalo zvýšenú opateru. Starostlivosť zo strany matky bola veľmi dobrá, dieťa pekne priberalo, navštevovalo detskú poradňu podľa predvolania, očkované bolo riadne, psychomotorický vývoj napredoval. Dieťa je v sledovaní Pneumo-alergo centra od októbra 2005 s Atmou bronchiale, inou imunitnou nedostatočnosťou, alergickou rhinitídou a potravinovou alergiou. Je nastavený na imunostimulačnú, protizápalvú a antialergickú liečbu, po ktorej sa jeho chorobnosť výrazne znížila. Starostlivosť zo strany matky je výborná, dochádza s dieťaťom pravidelne do ambulancie, podľa potreby do poradne, absolvuje všetky doporučené aj kontrolné vyšetrenia. Zaplatila mu nadštandardné očkovania (proti pneumokokovým infekciám, žltacke typu A a kliešťovej encefalitíde). Vzťah matky a dieťaťa je milý, láskavý, akceptujúci, korektný. Otca v ambulancii lekárka nevidela viac ako 6 rokov.

Maloletá Y. je v jej starostlivosti od marca 2003. Ide o dieťa z rizikovej gravidity, hyperexcitačný syndróm, hyperbilirubinémia. Pre častú chorobnosť a dermatitis atopica je od r. 2004 sledovaná v Pneumo-alergo centre pre imunodeficienciu, alergickú rhinitídu, kožnú alergiu. Po nastavení na liečbu je v súčasnosti jej stav zlepšený. Je tiež sledovaná pre ADHD a poruchy puberty. Starostlivosť zo strany matky je dobrá, pravidelne sledovaná. Pri podozrení na ochorenie alebo chorobnú zmenu či odchýlku matka konzultuje odborníkov. Vzťah s matkou je priateľský, primerane tolerantný, rešpektujúci. Vzťah k bratovi je primeraný. Otca v ambulancii nevideli niekoľko rokov.

Na žiadosť Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave bolo dňa 30.05.2012 vypracované Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave vyjadrenie o poskytovaní psychologickú intervenciu maloletým deťom D. a k údajnému používaniu omamných látok a fajčenia mal. deťmi. Deti sú v individuálnej starostlivosti ústavu na žiadosť matky od konca r. 2007. Posledná návšteva matky s deťmi sa uskutočnila 21.05.2012. Čo sa týka rodinnej anamnézy, vychádzajú z adopcie detí, ktorých rodičia sú odlúčení od r. 2007. Deti otca po rozvode pravidelne navštevovali v U.-X., kde žije so svojou súčasnou partnerkou a mal. synom Y.. Počas týchto návštev dochádzalo často ku konfliktným situáciám, ktoré sa intenzívnejšie prejavujú medzi otcom a maloletými v posledných rokoch, kedy sa mu narodilo jeho biologické dieťa Y. D.. Otec opakovane nedodržiaval pravidlá, ktoré si dohodol s matkou, často deťom znemožňoval zatelefonovať matke, keď sa v jeho rodine cítili ohrozené a obmedzované. Najmä R. sa dodnes nevie vyrovnáť s traumatickou situáciou, kedy ho otec raz v noci násilím držal zamknutého v izbe, kým on sa hlasno hádal za dverami so svojou partnerkou D.. Odvtedy sa ho R. bojí a jednoznačne odmieta ísť do U.. Y. má od augusta 2011 zakázané ísť do U. najmenej jeden rok, pretože v situácii vyhroteného konfliktu medzi otcom, jeho priateľkou a ňou vzala nôž a vyhrážala sa ublížením najmladšiemu súrodencovi Y.. Je to pravdepodobne aj preto, že Y. veľmi citlivo vníma uprednostňovanie bratov R. a Y. zo strany otca. V tomto kontexte pripadalo vyšetrujúcej psychologičke naozaj paradoxné a nanajvýš nezodpovedné, keď otec v marci 2012 kúpil Y. v blízkom obchode nôž, ktorý si sama vybrala. Y. trpí viacerými problémami sprevádzajúcimi jej komplikovaný osobnostný vývin a vývin vlastnej identity. Trpí hyperaktivitou, problémami s koncentráciou pozornosti a vývinovými poruchami učenia - dyslexia, dysgrafia. Je ľavoruká. Napriek týmto problémom je to ale dieťa s dobrou inteligenčnou kapacitou a bohatým slovníkom. Rada rieši úlohy zamerané na logický úsudok a analytické myslenie. Má celkom vydarené výtvarné práce a vyniká v rôznych športoch. Matka pôsobí v škole ako jej osobná asistentka. Vďaka jej výdatnej individuálnej pomoci psychologička za posledný rok konštatovala podstatné zlepšenie

výsledkov dieťaťa v učení a správaní, čo dokazuje aj priebežná hodnotiacia správa zo školy. Svedčí to o príkladnej starostlivosti zo strany matky vo veciach vzdelávania dieťaťa, ktoré túto pomoc potrebuje. V mimoškolskom čase sa Y. stretáva vonku prevažne s partiou chlapcov, s ktorými hráva loptové hry a ktorí, ako sa sama priznala, jej ponúkli cigaretu. Nikdy ale neochutnala žiadnu drogu ani alkohol a nikdy nefetovala. Na otázku psychológa, prečo si myslí, že sa otec domnieva, že fetovala vysvetlila, že pri anglickej konverzácii s otcom došlo k slovnému nedorozumeniu pri pomýlení si slov „grafiti“ a „fetovanie“. Ona raz skúšala so sprejom na stenu kresliť grafiti a keď sa jej otec na túto činnosť pýtal, tak povedala, že áno, toto robila, avšak myslela na prácu so sprejom na stenu. Y. psychologička pozná ako pravdovravné dieťa, ktoré im nikdy neklamalo a nemalo sklon ku konfabulácii. So Y. veľmi otvorene hovorili o škodlivých účinkoch alkoholu, fajčenia a omamných látok na detský organizmus, čo sama veľmi pozorne sledovala a vyhlásila, že sa chce venovať hlavne športu a o tieto škodliviny rozhodne nemá a nebude mať v budúcnosti záujem. Pripravuje sa na presídlenie do Kanady, lebo tam má veľa rodiny, najmä bratrancov a sesternice. V prípade R. vypovedala, že on nikdy cigaretu neochutnal. R. je dieťa s nadpriemernou inteligenciou, senzitívny a emočne užšie viazaný na matku. Školu zvláda dobre. Je veľmi zručný. So sestrou majú dosť často spory, lebo ona ho často provokuje a on jej to potom vráti aj s úrokmi. Vo vzťahu k otcovi prejavuje ambivalentné, no miestami aj viac hostilné postoje. Nepáči sa mu, keď sa dospelí v U. hádajú a kričia. Takéto situácie medzi príbuznými v Kanade nepozná. Teší sa na Kanadu, kde je veľká pohoda a má tam veľa príbuzných, s ktorými si dobre vychádza. Má rád zdravé veci a preto, ako dosvedčil, cigaretu ešte nikdy neskušal a ani nebude. K výchove matky sa psychologička vyjadrila tak, že jej starostlivosť o deti je príkladná. Matka sa o deti vzorne stará, poskytuje im sústavnú pozornosť, navštevuje s nimi športové, vzdelávacie a kultúrno-výchovné podujatia. Zodpovedne sa stará aj o ich zdravotný stav a preto voči jej výchove nemožno mať žiadne námietky. Obvinenia otca považovali za účelovo vykonštruované. Situácia v mieste bydliska otca nie je pre deti z psychologického hľadiska vôbec priaznivá. Maloletý R. sa otca bojí a nechce znovu zažiť krik a hádky medzi dospelými a strach a frustráciu v izolácii. Stalo sa už dvakrát, že ho otec držal niekoľko týždňov u seba a nechcel ho vrátiť matke. Podľa opisu a vnímania deťmi otca vnímajú ako nevyrovnanú, emočne labilnú osobnosť, so sklonom ku konfliktom - čo už matke deti dosvedčila aj jeho súčasná partnerka. V takomto napätom a nevyrovnanom prostredí deti nemôžu vyrastať v pokoji, istote a bezpečí. Tieto potreby naopak môže deťom v plnej miere zabezpečiť matka so svojou rodinou v Kanade, kde sa im okrem bezpodmienečnej pozornosti a lásky dostane aj kvalitné vzdelanie a citové porozumenie.

Z úradného záznamu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, spísaného dňa 25.07.2012 v mieste bydliska otca vyplýva, že rodina otca užíva starší udržiavaný rodinný dom s veľkým pozemkom, lúkou a predzáhradkou, a ďalším starším rodinnom domom na susediacom pozemku, ktoré nehnuteľnosti vlastní v podiele 1 spolu so svojou matkou. Zatiaľ ešte nie je vytvorený špeciálny priestor pre deti, ale mali by kde prespať. Naposledy boli deti u otca v auguste 2011 a otec bol v Rusovciach začiatkom júla 2012, kedy deťom zanechal odkaz. Na telefonáty nereagujú, matka a ani deti s otcom nekomunikujú. Od augusta 2011 videl deti pár krát. Bol s nimi korčuľovať. Otec tvrdil, že vždy keď má mať styk s deťmi, stojí pred bydliskom matky a detí a vyzvára. Na svoje pokusy o realizáciu styku ale nemá svedkov, chodí tam sám. Pri realizácii styku nemieni zaťažovať súd. S deťmi sa teda v súčasnosti vlastne nestretáva a pred sociálnymi pracovníčkami uviedol, že pre zaneprázdnenosť nie je „na špagátiku“. Dňa 19.07.2012 boli úradom opakovane prešetrované pomery aj na strane matky. V úradnom zázname sa konštatuje, že bytové a materiálne podmienky maloletých sa nezmenili. Rodiny obýva prenajatý rodinný dom, ktorý bol počas návštevy uprataný a hygienická úroveň bola veľmi dobrá, ktorý stav v domácnosti je stabilný. Deti boli počas prázdnin s matkou v Taliansku, kde sa stretli s rodinou z Kanady a týždeň boli aj na návšteve v Kanade. Ostatný čas deti trávia s matkou, podnikajú výlety, deti chodia von za kamarátmi. Otec sa deťom neozval, nestrelil sa s ním, iba raz bol v ich neprítomnosti v N., kde im zanechal odkaz na reklamnom letáku. S otcom ani nehovorili, na prázdniny k nemu deti nevolal a ani s nimi nič počas prázdnin neplánoval. Deti zotrvali na svojom odmietavom postoji k stretávaniu sa s otcom. K matke sa správali veľmi pekne, z čoho je zrejmé, že medzi nimi navzájom je srdečný, láskyplný vzťah, pričom vedia, že sú osvojené. Matku rešpektujú. Matka s deťmi nemá žiadne výchovné problémy.

Obe maloleté deti navštevujú Súkromnú spojenú školu U. Z. Y. U., Y. od 27.08.2007 a Pavol od 27.01.2008. Deti sú školu hodnotené pozitívne. Y. bola diagnostikovaná ako dieťa s určitými poruchami učenia. Škola pre ňu preto vytvorila individuálny vzdelávací program. Tento systém vzdelávania je celodenný a kombinuje vyučovanie typu jeden žiak na jedného učiteľ a prácu žiaka v triede spolu s rovnocennou vekovou skupinou. Y. robí stály akademický pokrok. Pani Z. tento individuálny vzdelávací

program plne podporuje a spolupracuje so školou. Y. je dôležitou súčasťou školskej komunity. Jej správanie je plne v súlade s pravidlami správania školy, v triede, aj pri spoločenských udalostiach. Vyniká vo všetkých športoch a podieľa sa na celej rade športových aktivít v školských a mimoškolských kluboch. Počas posledných rokov bola niekoľkokrát vo futbalovom výbere reprezentácie školy v školských a medzinárodných súťažiach. Jej zručnosti a správanie sú vždy na vysokej úrovni. R. sa zapája do všetkých oblastí školského života a darí sa mu napredovať akademicky i spoločensky. Je dôležitou súčasťou školskej komunity. Jeho správanie je plne v súlade s pravidlami školy, v triede aj pri spoločenských udalostiach. R. má talent na všetky športy a podieľa sa na celej rade športových aktivít v školských a mimoškolských kluboch. Bol vo futbalovom výbere reprezentácie školy v školských súťažiach a v súťažiach tímov. Jeho zručnosti a správanie sú vždy na vysokej úrovni.

Otec vo svojej výpovedi pred súdom zotrval na svojich tvrdeniach uvedených v návrhu. Ďalej uviedol, že o uložení výchovného opatrenia Okresným súdom Bratislava IV v konaní o úprave rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu nevedel a takémuto poradenstvu sa nepodrobil, ale ešte v priebehu uvedeného konania sa radil so svojou priateľkou psychologičkou p. R., ktorú žiadal vypočuť ako svedka. Neskôr si spomenul, že bol raz u MUDr. A., ktorá pracovala na referáte. O deti by sa vzhľadom na ich vek vedel postarať aj sám. Býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou a v podstate aj s D. J.. Obec, v ktorej býva je vzdialená 3 km od Dunajskej Stredy, kde sú dve slovenské školy, kam by ich mohol voziť, pričom cesta autom trvá cca 5 minút. Je samostatne hospodáriaci roľník a vykonáva poradenskú činnosť v oblasti životného prostredia, pričom jeho pracovný čas je od pondelka do piatku od 8.00 do 17.00 hod a aj mimo, ak sa vyskytne práca, takže jeho čas je v podstate určený klientmi. V roku 2011 sa výkonu rozhodnutia ohľadom styku s deťmi nedomáhal.

Matka, ktorá rovnako poukázala na svoje vyjadrenie k návrhu vo svojej výpovedi pred súdom okrem iného uviedla, že Y. má v N. svojich kamarátov, s ktorými hráva futbal. Nie sú to malí kriminálnici. Y. s deťmi chodí von, pričom matka vždy vie, kde je a s kým je. Nikdy nie je hladná a smädná. Deti sa chodievajú hrať aj k nim. Raz si pri hre zlomila prst, čo však nepovažoval za nič mimoriadne a už je v poriadku. Nikdy nemala rany od cigariet a nikdy nebrala drogy. O tom čo sú drogy obe deti vedia až od času, odkedy ich obvinil otec. Ak by sa dozvedela o tom, že Y. skúšala drogy, určite by reagovala okamžite a ak by jej otec zavolať, určite by mu zdvihla, eventuálne zavolať späť. V r. 2011 sa jej Y. priznala, že raz skúšala fajčiť, čo ju nahnevalo a zakázala jej to. Referát poradensko-psychologických služieb navštívila mesiac až dva po rozhodnutí Okresného súdu Bratislava IV. Spolu s deťmi tam boli 3 krát. Otec tam s nimi nebol, od neho vie, že sa tam dostavil raz. Po rozvode sa otec nedomáhal výkonu súdneho rozhodnutia o styku s maloletými deťmi. S deťmi sa pravidelne stretával do leta r. 2011. Odvtedy k nemu Y. nemohla a R. sa tam bál ísť.

Súd sa súčasne oboznámil aj s viacerými úradnými záznamami Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, ktorými boli matkou okrem iného oznamované komplikácie pri realizácii styku otca s maloletými deťmi od októbra 2011 najmä z dôvodu odmietavého postoja súčasnej partnerky otca k návšteve Y., odmietavého postoja mal. R., resp. oboch detí a zlého psychického stavu otca.

Z výpovede svedkyne F. D., matky otca v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 20P 57/2012 súd zistil, že k nim deti predtým chodievali často, každý týždeň alebo dva. Deti prijala ako svoje. Y. mávala občas výstup, prečo nevedela, jej sa nezdôverovali, aké majú problémy. Nevie prečo je to u Y., ale na náhle na ňu príde rapel, do ktorého vtedy nezasahuje. Sama deti zapája iba do domácich prác a venuje sa im, keď sa hrajú. Sama Y. nemohla ani len pokarhať. Ak čo i len naznačila, že jej ide dať po zadku, utekala sa žalovať. R. bol kľudnejší. Do určitej doby mali deti výborné vzťahy so širokým príbuzenstvom z každej strany. Syn je na deti naviazaný a ťažko sa vyrovnáva s tým, že odišli. Sama už má svoj vek a potrebuje pokoj a istotu. Nepotrebuje stresy zo situácií, do ktorých ju dostávajú, o ktorých však konkrétne hovoriť nechcela. Uviedla, že podmienky aj priestory na zverenie detí by syn mal, ale sama vníma problém v medziľudských vzťahoch. Kým k nim Y. s R. chodili, bol Y. ešte kojenec. Synovi prispela na úhradu dlhu na výživnom sumou asi 2.000,- eur, čo bola asi polovica a to z peňazí, ktoré mala odložené ako starší človek.

Svedkyňa D. J., súčasná partnerka otca a matka jeho najmladšieho syna Y. vo svojej výpovedi v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 20P 57/2012 uviedla, že s odporcom vedú 4 roky spoločnú domácnosť, pričom spolu vychovávajú spoločného syna. Na krátky čas odporcu opustila na jeseň v r. 2011, avšak následne obnovili spolužitie. Keď k nim chodili jeho deti, situácia bola neudržateľná. Y. mávala veľmi často a silné návaly zlosti, vykrikovala a oplzlo nadávala hlavne jej. Tieto jej záchvaty otec jednoznačne nevedel zvládať. Spolu s ňou sa dostával do hysterického stavu, vrieskal spolu s ňou a naháňal ju po byte, aby prestala. Sama takéto scény a útoky voči jej osobe hlavne v prítomnosti ich syna nebola ochotná znášať. V máji r. 2011 sa Y. vyslovene vyjadrila, že sa Y. chystá zabiť. Z ničoho nič povedala, že vezme nôž a dopichá ho a oni ho ráno nájdu v krvi. Svedkyňa sa veľmi preľakla a odporcovi povedala, že si neželá, aby k nim Y. chodila, čo však nerešpektoval. Sama o tom informovala aj jej matku. Jej pri ďalšom stretnutí tvrdil, že je všetko v poriadku, že k nim Y. môže prísť, čo však nebola pravda. Potom, čo k nim mala prísť Y. v auguste, v septembri na 7 dní odišla a neskôr sa k odporcovi vrátila, keď jej sľúbil, že k nim Y. minimálne rok neprivedie, pričom sa sama bude informovať u jej matky, či sa jej správanie zlepšilo. Odporca sa ale pokúsil Y. priviezt' ešte raz, keď šiel po R.. Telefonoval jej až z auta, že vezie Y., ktorá sa domáhala návštevy. Keď túto odmietla, s tým, že sa môžu cez prázdniny stretnúť hocikde inde, o hodinu jej volal, že Y. v aute hystericky vyvádza. Vtedy mu povedala, že ak ju dovezie, odchádza od neho. Na to odporca na niekoľko dní zmizol, keď jej predtým poslal sms, že sa chce zabiť. Hoci sa kvôli tomuto incidentu odsťahovala, odporca ju prehovoril k návrhu s tým, že jej sľúbil, že bude navštevovať psychologičku, čo si jednoznačne vyžadovala hrozba samovraždou. Odmietol však riešiť situáciu ďalej a navštíviť odborníka, ktoré im jeho známa psychologička u ktorej boli odporučila, keďže sám je presvedčený, že všetko čo robí je správne a nepotrebuje nikoho, že len on sám má pravdu. Sľúbil jej však, že k nim Y. rok neprivedie. Chcel ju priviezt' ešte na Vianoce, k čomu však nedošlo. Prípadné zverenie detí otcovi je pre ňu absolútne neprijateľnou víziou. V tom prípade by od odporcu určite odišla, keďže by sa bála nechať Y. so Y. samého. O stretávaní sa s deťmi sa s odporcom posledné mesiace vôbec nebavia. Predtým sa síce sťažoval, že mu ich matka robí prekážky, ale to je jeho verzia. Sama je vydatá s iným mužom, z manželstva s ktorým má tri deti vo veku 24, 20 a 13 rokov. Keďže bývajú 80 metrov od domu odporcu, denne na niekoľko hodín príde za maloletou dcérou, o ktorú sa postará, s čím pomáha aj jej manžel a matka. Vzťahy jej detí so Y. a R. boli predtým celkom dobré, ale odkedy sa zhoršili, jej deti nemajú o deti odporcu záujem. Jej dcéra bola raz sama svedkom toho, ako jej Y. oplzlo nadáva, na čo sa vyjadrila, že ju viac nechce vidieť. Čo sa týka vzťahov odporcových detí so Y., hoci sa tešili z jeho narodenia, bolo silno cítiť, že ho vnímajú ako konkurenciu a teraz sa dlhšiu dobu nevideli. Svedkyňa ešte opísala situáciu z konca augusta r. 2011, kedy na seba kričali. Počula, ako otec pred R. kričal niečo o jeho bláznivej matke, s ktorou chcel R. telefonovať. Potom čo odporca vybehol z izby, R. sa usedavo rozplakal. Pevná linka bola vypojená a otcov mobil nenašli, preto mu dala svoj telefón, aby zavolať mame. Požiadal ju, aby po neho okamžite prišla. Pozastavila sa nad tým, ako môže niekto tak strašne hulákať na dieťa, ktoré miluje.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka navrhla vzhľadom na široké vykonané dokazovanie návrh otca na zmenu zverenia zamietnuť. Zmenu výchovného prostredia kolízny opatrovník nepovažoval na prospech maloletých detí. Nebol preukázaný žiadny dôvod, ktorý by ju odôvodňoval. Naopak poukázala na potrebu kontinuity vzdelávania detí, pri ktorej je potrebné zohľadniť jazykovú bariéru a ich doterajší životný štýl, keďže ide o „mestské deti“. Poukázala tiež na slobodné a bezprostredné vyjadrenie detí k otázkam, ktoré sa ich týkajú, na ktoré dali negatívnu odpoveď a to aj vzhľadom na ich predchádzajúce negatívne skúsenosti.

Podľa § 163 ods. 2 O.s.p. rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby,

vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Podľa § 100 ods. 3 O.s.p. ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

V posudzovanom prípade súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom D. nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia tunajšieho súdu 42C 161/2010-114 zo dňa 22.06.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.03.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co 386/2010-142 zo dňa 09.12.2010 v relevantnej časti. Tvrdenia otca o bezdôvodnom neumožňovaní styku s deťmi matkou neboli v konaní preukázané. Z dokazovania vyplynula skutočnosť, potvrdená aj svedeckými výpoveďami matky a partnerky otca, že styk bol podľa pôvodného rozhodnutia, resp. modifikovane podľa dohody rodičov pravidelne realizovaný do leta 2011. Sám otec v konaní opakovane poukazoval na svoju pracovnú zaneprázdnenosť, v dôsledku čoho sa javí ako pravdepodobné tvrdenie matky, že ešte počas fungovania stretávaní nedodržiaval súdom stanovený čas začatia styku. Od jesene 2011 sa však otec s deťmi stretáva iba sporadicky a v zásade nie v mieste svojho bydliska, k čomu však nedochádza kvôli bezdôvodnému odopieraniu styku zo strany matky, ale predovšetkým z dôvodov na strane otca a tiež na strane maloletých detí, ktoré postupne samé začali odmietat' stretávanie sa s otcom. Vzťahy medzi rodičmi sú naďalej mimoriadne narušené. Otec doposiaľ nedokázal prekonať svoj nepriateľský postoj voči matke, ktorý manifestuje aj pred deťmi, čo vzhľadom na pozitívny vzťah detí k matke neprospieva ani ich vzájomným vzťahom s otcom. K ďalšiemu závažnejšiemu narušeniu vzťahov medzi otcom a deťmi došlo ďalej jednoznačne v dôsledku toho, že ich vzájomné stretávania sa nemohli byť po dlhšiu dobu realizované v mieste bydliska otca pre absolútne odmietavý postoj súčasnej otcovej partnerky k návštevám Y.. Predovšetkým výpoveďou svedkyne D. J. mal súd za preukázané, že otec od konca leta 2011 skutočne akceptoval jej žiadosť, aby z obavy o syna Y. mal. Y. nenavštevovala ich spoločnú domácnosť po dobu minimálne jedného roka. Takisto mal jej výpoveďou za preukázané aj dôvody odmietania návštev zo strany mal. R., ktorý začal voči otcovi pociťovať strach z dôvodu jeho neprimeraných reakcií. K napätiu vo vzájomných vzťahoch medzi otcom a deťmi došlo najmä v dôsledku konania otca, ktorý sa nachádza v ťažkej životnej situácii spojenej s nemožnosťou zosúladiť jeho súčasný život - partnerský vzťah k súčasnej životnej družke a rodičovský vzťah k najmladšiemu dieťaťu, so vzťahom k deťom z prvého manželstva. Maloletá Y. vykazuje známky problémového správania dlhodobého, čo je podmienené jej prenatálnym vývojom a rodinnou anamnézou. Obdobné správanie bolo u maloletej zaznamenané už v čase vypracovávania znaleckého posudku MUDr. Martínkovej, v ktorom čase bolo dieťa už takmer 3 roky prevažne v starostlivosti matky a teda súd nemal za preukázané, že by výchovné problémy s maloletou (vyskytujúce sa v poslednom období zásadne v prostredí rodiny otca) boli v priamej príčinnej súvislosti s nezvládnutou výchovou zo strany matky. Z neadekvátnych prejavov mal. Y. v rodine otca, vo vzťahu k jeho súčasnej partnerke a predovšetkým voči najmladšiemu bratovi je zrejماً jej frustrácia a evidentná súrodenecká rivalita, ktorá sa u Y. v miernejšej forme prejavovala aj voči Pavlovi, vzťah ku ktorému bol poznačený

negatívnymi emóciami, ktoré u nej vyvolávala vnímaná preferencia brata zo strany otca. V konaní nebolo preukázané, že by sa otec od augusta 2011 akýmkoľvek spôsobom domáhal realizácie styku v časoch podľa poslednej úpravy. Súdného výkonu rozhodnutia ohľadom styku s deťmi sa domáhal ešte v r. 2008, t.j. ešte pred meritórnou úpravou rodičovských práv a povinností a to na základe vykonateľného predbežného opatrenia. Súd má za to, že ak by od rozvodu rodičov reálne dochádzalo proti vôli otca k neodôvodnenému neumožňovaniu styku s deťmi zo strany matky, mal otec možnosť využiť súdny výkon rozhodnutia, čím by takéto protiprávne konanie matky súčasne signalizoval súdu, k čomu však nepristúpil. Preto sa javí ako nepravdepodobné, a to aj vzhľadom na nepriateľský postoj otca k matke, že by otec nevyužil legálnu možnosť upozorniť v relevantnom čase na nerešpektovanie rozhodnutia súdu matkou, ak by k tomu skutočne dochádzalo. Tento argument otca na zmenu zverenia teda súd vyhodnotil ako účelový. Napriek skutočnosti, že v rozhodnutí o úprave rodičovských práv a povinností bolo obom rodičom ako aj deťom uložené výchovné opatrenie, na základe ktorého sa mali podrobiť psychoterapii, otec, na rozdiel od matky, okrem jediného stretnutia toto rozhodnutie neakceptoval, ktorú skutočnosť súd tiež vyhodnotil v jeho neprospech, keď práve psychoterapiou súdna znalkyňa podmienila vôbec schopnosť rodičov fungovať v exponovanej situácii vo vzťahu k deťom, aby ich čo najmenej poškodzovali svojimi vlastnými nevládnuteľnými emóciami. Či sa otec pred uložením výchovného opatrenia radil so svojou známou psychologičkou nebolo pre rozhodnutie v predmetnej veci relevantné a preto súd nevyhovel návrhu otca na vypočutie Dr. R. ako svedkyne.

V konaní neboli zistené ani žiadne závažné nedostatky v starostlivosti matky, odôvodňujúce zmenu zverenia. Naopak zo správ ošetrojúcej lekárky detí, školského zariadenia, ktoré deti navštevujú, Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, ako aj zo správ kolízneho opatrovníka vyplynulo, že matka starostlivosť o deti príkladne zvláda po každej stránke a u detí, ktoré sú výborne hodnotené aj v škole, je zaznamenávaný progres. V konaní bolo vyvrátené tvrdenie otca, že maloletá Y. začala užívať návykové látky. Fetovanie, z ktorého otec maloletú obvinil, nebolo preukázané ani vyšetrením, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že išlo o nedorozumenie v dôsledku jazykových problémov Y., ktorá požila výraz „fetovanie“, ktorému nerozumela namiesto „sprejovania“, resp. „grafiti“ na steny. Skutočnosť, že Y. vo veku začínajúcej puberty s kamarátmi jediný krát experimentovala s cigaretou, k čomu sa aj rodičom priznala, súd nemohol hodnotiť ako závažné výchovné zlyhanie matky. Že by cigaretu v dôsledku zanedbania starostlivosti skúšal aj maloletý R., nebolo rovnako v konaní preukázané. Uvedené tvrdenia otca súd teda považoval za nadsadené a rovnako účelové, k čomu podporne svedčí aj časový odstup medzi tým, kedy sa mal o takýchto skutočnostiach dozvedieť a časom ich oznámenia kompetentným orgánom.

Súd mal za plne preukázané, že deti majú u matky vytvorené vhodné podmienky na ich všestranný rozvoj, pričom s matkou majú bezproblémový vzťah. Otca v súčasnosti odmietajú. Názor detí bol zistený v súlade s ust. § 100 ods. 3 veta druhá O.s.p. prostredníctvom príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pričom mu v súlade s ust. § 43 ods. Zákona o rodine musel súd venovať náležitú pozornosť, a to s prihliadnutím na ich vek a rozumovú vyspelosť. Zachovanie doterajšieho výchovného prostredia u matky je v záujme detí aj vzhľadom na potrebnú kontinuitu ich doterajšieho spôsobu života a vzdelávania (od materskej školy v anglickom jazyku), čo by v prostredí otca neprichádzalo do úvahy. Súd nemal za preukázané, že by deti boli akýmkoľvek výraznejším spôsobom naviazané na krátkodobu nepochybne atraktívne, takmer rekreačné vidiecke prostredie bydliska otca, keď počas spolužitia rodičov bývali spolu v U., kde zostali s matkou aj po odlúčení rodičov a U. iba navštevovali. Súd nemal za preukázanú ani nevhodnosť bydliska matky, ktorá býva v okrajovej mestskej časti U., ktorá má takmer vidiecky ráz a kde majú deti možnosť aktívneho trávenia voľného času v spoločnosti rovesníkov, ktorých súd aj vzhľadom na zistenia kolízneho opatrovníka nepovažoval za problémových. Takisto nebola bez významu ani skutočnosť, že otec si do decembra 2011 neplnil vyživovaciu povinnosť voči deťom, k čomu pristúpil až na základe núteného výkonu rozhodnutia. Hoci má otec vytvorené materiálne podmienky na zabezpečenie starostlivosti o deti, v tejto súvislosti súd poukazuje aj na výpovede starej matky maloletých a otcovej súčasnej partnerky, s ktorými zdieľa spoločnú domácnosť, z ktorých nevyplýval akceptujúci postoj k zvereniu maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Naopak partnerka otca vzhľadom na narušené osobné vzťahy so Y. a z dôvodu obáv o ich spoločné dieťa takúto možnosť absolútne odmieta. Z uvedeného vyplýva, že odhliadnuc od naďalej neusporiadaných osobných pomerov otca, by u neho bola sporná aj stabilita citového a výchovného zázemia, trvácnosť v emotívnych väzbách a akceptácia zo strany okolia, ktoré deti vzhľadom na prežitie mimoriadne psychicky náročné konfliktné obdobie, sprevádzajúce rozchod ich rodičov, najviac potrebujú.

S poukazom na všetky uvedené skutočnosti súd návrh otca vyhodnotil ako nedôvodný a ako taký ho v plnom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. , t.z.:

1/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

2/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

3/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

4/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

5/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

6/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

7/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,

8/ súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.